

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

КУЛЬТУРИ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

ДЕМОНСТРАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

(Анотація до творчого проєкту
«СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ФЛОРЕНС БЕЙКЕР
У П'ЄСІ ЛЕОНАРДА ГЕРША «ШОСТЕ ПОЧУТТЯ»:
ВІД СЦЕНАРНОГО АНАЛІЗУ ДО СЦЕНІЧНОГО ВТІЛЕННЯ»)

Жилінська Парасковія Артемівна
здобувач першого бакалаврського рівня
вищої освіти
спеціальність - 026 Сценічне мистецтво
ОП «Акторська майстерність та
продюсування»

Керівник творчого проєкту - народний
артист України, професор
Сомов Лев Миколайович

Посилання на відеофіксацію творчого проєкту:

<https://www.youtube.com/watch?v=gsQn0TgHqU>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЕКТУ	3
1.1. Стислі дані про виконавця	3
1.2. Стислі дані про колектив та партнерів	3
1.3. Стислі дані про місце реалізації проекту	4
РОЗДІЛ 2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ	5
2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи	5
2.2. Тема дипломної вистави	6
РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЕКТОМ	8
3.1. Стислий опис дипломної вистави	8
3.2. Формулювання здобувача освіти процесу роботи над роллю	10
РОЗДІЛ 4. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ	15
РОЗДІЛ 5. ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21

1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЕКТУ

1.1. Стислі дані про виконавця

Виконавець дипломної роботи - Жилінська Парасковія Артемівна (10.10.2001р.).

Здобувач вищої освіти кафедри Сценічного мистецтва і культури, Інституту культури і креативних індустрій Київського національного університету технологій та дизайну. Випускниця майстерні нар. арт. України, проф. Лева Сомова.

Під час процесу здобування освіти, у студентських показах та фахових іспитах були реалізовані та практично втілені на сцені наступні ролі:

1. Гелена – «Сон Літньої ночі», В. Шекспір
2. Перша жінка - «Жінки в народних зборах» Арістофан
3. Шрам – «Король Лев»
4. Мама Мортон – «Чикаго», Джон Кандер, Фред Ебб
5. Фльор де Ліз – «Собор Паризької Богоматері» », Люк Пламодон, Ріккардо Коччанте
6. Міріам – «Одержима» Л. Українка
7. Олеся – «Мemento» В. Винниченко

Серед ролей, реалізованих під час випуску дипломних вистав:

1. Флоренс Бейкер – «Шосте почуття», Л. Герш
2. Чума – «Сон Шевченка», Т. Шевченко (сцен. версія - А. Бінєєва)

Під час навчання приймала участь у виставах Київського академічного театру «Колесо» та у проєктах «ProEnglish Theatre»

1.2. Стислі дані про колектив та партнерів

У роботі над дипломною виставою «Шосте почуття» брали участь здобувачі вищої освіти кафедри сценічного мистецтва і культури Інституту культури і

креативних індустрій КНУТД — випускники акторської майстерні народного артиста України, професора Лева Сомова.

До складу виконавців увійшли як учасники всеукраїнських театральних фестивалів і конкурсів, так і актори Київського академічного театру «Колесо», які вже мають сценічний досвід та професійну підготовку.

Художнім керівником проєкту виступив народний артист України, професор кафедри СМК КНУТД — Лев Сомов. Він відомий як актор театру й кіно, режисер, драматург і хореограф, чотириразовий лауреат театральної премії «Київська Пектораль», а також засновник незалежного творчого об'єднання «Театральна Біржа».

1.3. Стислі дані про місце реалізації проєкту

Дипломна вистава під назвою «Шосте Почуття» була реалізована на території арт-простору «Ковчег», що функціонує в межах Київського національного університету технологій та дизайну, під керівництвом кафедри сценічного мистецтва і культури Інституту культури і креативних індустрій.

Усі етапи роботи над постановкою - від першого ознайомлення з драматичним матеріалом і аналізу п'єси до репетицій, створення візуального образу, технічного оснащення, побудови сценографії, виготовлення костюмів, а також генеральних прогонів і показу - відбувалися на сцені навчального театру простору «Ковчег».

Проєкт було втілено під творчим керівництвом Лева Сомова, який поєднав у собі одразу кілька функцій: режисера, сценографа, хореографа, перекладача п'єси, а також дизайнера світлового і звукового супроводу.

Виготовлення сценічного оформлення та костюмів здійснювали студенти майстерні за підтримки науково-творчого проєкту «Театральна Біржа».

2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи

У процесі роботи над дипломною виставою «Шосте почуття» було сформульовано основні творчі й освітні орієнтири, серед яких:

- закріплення і розширення як теоретичних знань, так і практичних навичок, з подальшим їх втіленням у вирішенні конкретних сценічних завдань;
- розвиток навичок співтворчості в команді — плідна взаємодія з режисером, художником-постановником, хореографом, музичним керівником, а також з партнерами по сцені;
- вдосконалення професійної майстерності в межах освітньої програми «Сценічне мистецтво» з орієнтацією на багатоматну діяльність: драматична сцена, камерні вистави, літературно-музичні композиції, імпровізаційні проєкти тощо;
- розвиток тілесної свідомості й виразності — координація, пластика, сценічна гнучкість, контроль за тілом як інструментом передачі внутрішнього стану персонажа;
- формування слуху, ритмічного відчуття, вокальних навичок, володіння голосом як частиною образу й як повноцінним акторським інструментом;
- оволодіння сценічною мовою, побудова виразної інтонаційної лінії, робота з діалогом, уміння тримати темпо-ритмічну структуру вистави;
- створення образів на основі режисерського задуму, із залученням власного художнього бачення, образного мислення та здатності до глибокого емоційного включення;

- засвоєння навичок самостійної акторської роботи — від розігріву та тренінгу до збереження психофізичного тону і стабільної сценічної форми;
- аналітичне опрацювання драматургічного матеріалу — вивчення п'єси з точки зору конфлікту, мотивації персонажів, ідейно-художніх акцентів;
- розвиток здатності до творчої ініціативи — пошук рішень, інтерпретацій, власного стилю виконання у рамках командної роботи;
- активна практика у веденні сценічного пошуку: створення акторських етюдів, участь у репетиційному моделюванні, налагодження сценічного контакту з аудиторією;
- набуття досвіду організації, реалізації й публічної презентації творчого продукту, формування навичок рефлексії та самооцінювання результатів своєї роботи;
- перевірка на практиці рівня сформованості професійних умінь, психологічної витривалості, самосвідомості, творчої самостійності та готовності до подальшого зростання у професії.

2.2. Тема дипломної вистави

За основу для дипломної роботи Левом Сомовим була взята п'єса Леонарда Герша «Ці вільні метелики».

Леонард Герш (Leonard Gershe) — американський драматург, сценарист і лірик, який здобув популярність у середині XX століття. Його творчість відзначається тонким поєднанням легкої, навіть комедійної форми з глибоким психологічним змістом. Герой його творів — звичайна людина з власною драмою, внутрішньою боротьбою, прагненням до свободи та прийняття себе.

Одним із найвідоміших творів Герша стала п'єса «Ці вільні метелики» (*Butterflies Are Free*, 1969), яка принесла автору визнання як майстру інтимної, камерної драми. Сюжет розгортається довкола молодого чоловіка — Дональда Бейкера, який внаслідок сліпоти намагається жити самотійно, подалі від надмірної опіки матері. Його знайомство з безтурботною сусідкою Джил Бенсон стає каталізатором внутрішніх змін не лише для нього, а й для всіх трьох головних героїв. Назва п'єси — метафора, що втілює прагнення до свободи, самотійності, духовного та емоційного розкриття.

У 1972 році п'єсу було екранізовано. Режисером фільму став Мілтон Кацелас, а головні ролі виконали Голді Хоун (Джил), Едвард Альберт (Дон) і Айлен Нескарт (мама Дональда — місіс Бейкер), яка за цю роль отримала премію «Оскар» у номінації «Найкраща акторка другого плану». Екранізація зберегла камерність і ліризм п'єси, але також додала більше побутових деталей, розширила візуальний простір і підкреслила теми дорослішання, відстоювання меж особистості, любові та прийняття.

«Ці вільні метелики» — це не лише про романтичні стосунки чи конфлікт батьків і дітей. Це глибоке дослідження свободи — внутрішньої й зовнішньої, права на власний вибір, і того, як складно іноді дати іншому «злетіти», навіть із найкращих намірів. Саме тому п'єса й досі лишається актуальною й емоційно близькою для сучасного глядача.

3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЕКТОМ

3.1. Стислий опис дипломної вистави

Сюжет п'єси «Ці вільні метелики» розгортається у Нью-Йорку, у невеличкій квартирі в богемному районі. Головний герой — Дональд Бейкер, молодий чоловік, який народився сліпим. Прагнучи незалежності від надмірної опіки матері, Дон вирішує почати самостійне життя — без контролю, без постійних інструкцій, без страху. Це його перший досвід життя наодинці.

По сусідству з ним мешкає Джил Бенсон — легковажна, емоційна й водночас щира дівчина, яка мріє про акторську кар'єру. Між ними зав'язується дружба, а згодом — теплі, довірливі, майже закохані стосунки. Джил не ставиться до Дональда як до людини з інвалідністю — вона бачить у ньому особистість, з почуттям гумору, болем, мріями. Її відкритість дає йому шанс повірити в себе ще більше.

Але ситуація ускладнюється, коли у квартиру несподівано навідується мама Дональда — місіс Флоренс Бейкер. Вона — жінка з твердими переконаннями, чіткими уявленнями про «правильне» життя та безмежною, хоч і задушливою материнською любов'ю. Зустріч із Джил викликає в неї тривогу: вона боїться, що легковажна дівчина може зламати психіку її сина, що він ще не готовий до таких почуттів, до життя без «страховки».

Між трьома персонажами виникає внутрішнє протистояння — кожен змінюється під впливом іншого. Дон нарешті усвідомлює свої реальні можливості та потреби, Джил стикається з відповідальністю за свої вчинки, а місіс Бейкер мусить переосмислити межу між турботою й контролем. Це камерна історія, де головне — не зовнішня дія, а внутрішній розвиток. Герої п'єси — дуже різні, але всі вони прагнуть одного: бути вільними, як

метелики, нести свою унікальність, не втрачаючи при цьому здатності любити й залишатися поруч.

Перша дія, що тривала 1 год. 20хв., відкривала нам світ сліпого Дональда Бейкера у вигляді невеличкої квартири, яку він чудово опанував. Глядач поступово знайомився з героями, ніби «піддивлявся» інтимні моменти, коли вони починали формувати закоханість одне до одного. Ближче до середини першого акту у подіях з'являється Флоренс Бейкер, яка без наданного дозволу приїжджає до сина у гості, де застає його з дивною зачіскою, а невідому гостю – майже у близьні. Конфлікт все більш загострюється, особливо під кінець, де відбувається великий скандал Дональда і матері, а також розмова «по-жіночому» з Джил, яка теж переростає в дуже емоційну розмову на підвищених тонах. Дівчина відкриває місіс Бейкер очі на те, що Дональд давно не хлопчик якому 10, а доросла людина і що мати, в бажанні захистити дитину від жорстокого світу не помічає його як досить самостійну людину, хоч і з вадами.

Друга дія триває близько 1 год. 10хв. І починається так, ніби не було ніякого скандалу – мама допомагає Дональду, якого вже ніколи не назве по-дитячому «Донні» приготувати все до приходу Джил, з якою вони заздалегідь домовились про зустріч. Але Джил запізнюється – зовсім не ввічливо і не випадково. В цій дії з'являється Ральф Остін, режисер, який у баченні Джил є ключиком до втечі від раптових щирих взаємних почуттів. В цій дії вирішується і позиція матері, яка залишає сина на самостійне життя, припиняючи бути йому нянькою і лишаючись хіба як радник у житті. Хоча мами – вони завжди мами. А далі, отримавши своє життя у свої руки доля Дональда і Джил вирішується у палкій розмові, Джил йде, але повертається – «Здається, в мене теж воно є. Це Шосте почуття».

Режисерський задум навмисне уникає традиційної театральної умовності, надаючи перевагу органічному, життєвому існуванню акторів на сцені. Тут

не грають ролі — тут проживають історію. Сценічний простір працює як «об'єktiv камери»: точний, делікатний, пластично гнучкий. Елементи оформлення — світло, ритм, мізансцени — вибудовуються за логікою кіномонтажу, створюючи відчуття рухомого кадру, який передає не лише події, а й внутрішні стани героїв.

Ця вистава — не лише романтична історія про перше кохання. Це спроба заглянути у світ людини, яка бачить не очима, а серцем. Історія, що вчить довіряти, відпускати страхи й відкриватися назустріч іншому — такому ж вразливому, але живому, щирому, справжньому.

3.2. Формулювання здобувача освітнього процесу роботи над роллю

Ще з перших сторінок п'єси Леонарда Герша «Ці вільні метелики» відчувається внутрішня глибина і напруга, які майстерно приховані за легкою формою ліричної комедії. Попри легкість діалогів та зовнішню простоту ситуацій, сюжет торкається тонких, часто болісних тем, що відкриваються через трьох центральних персонажів — Джил, Дона і місіс Бейкер. Кожен із них має свою внутрішню драму, своє болюче місце, свою правду. Саме ці три характери і стають основою вистави «Шосте Почуття», де емоційна напруга народжується не через гучні сцени чи яскраві ефекти, а через тонку, уважну акторську роботу. Тут важливе все — пауза, подих, погляд, найменша зміна інтонації чи руху. Це не про зовнішнє — це про глибоке внутрішнє проживання, про те, як персонаж відкривається поступово, через дрібниці, в яких і ховається справжній зміст.

Л.М.Сомов обрав для нашої дипломної роботи цікавий матеріал — п'єсу Леонарда Герша «Ці вільні Метелики», що в подальшому отримала в нашій майстерні назву «Шосте почуття», відповідно до головної деталі, що поєднує основних героїв між собою. Зокрема, моя роль, мати Дональда Бейкера, якого вона ласкаво кличе «Донні» також не позбавлена Шостого почуття, яке є любов'ю. Для постановки п'єси на сцені Л.М.Сомов обрав коцепцію повного

занурення в життя героїв і «кіношності», вибудовуючи на сцені справжню квартиру з холодильником, працюючою мийкою та кавомашиною. Ця «справжність» додавала віру в події на сцені, відчуття, наче ти підглядає за чимось інтимним.

Мати Дональда Бейкера, Флоренс Бейкер, стала для мене роллю, яка йшла впроти моєї власної природи, внутрішніх інтонацій і звичних способів виразності. Відверто кажучи, спочатку мені здавалося, що в житті я набагато більше схожа на Джил Бенсон — юну, емоційну, трохи хаотичну дівчину, сусідку Дональда, з якою його потім пов'язує особливий внутрішній зв'язок — те саме «шосте почуття», яке я згадувала вище. Її легкість, імпульсивність, молодіжний максималізм і своєрідна наївність мені значно ближчі й зрозуміліші.

Але саме це протиставлення мене та Флоренс, повна відсутність спільних рис, лише підсилювало інтерес до ролі і зробило роботу над образом своєрідним творчим викликом, своєрідним випробуванням моїх акторських можливостей. Пані Бейкер постала переді мною як жінка вольова, принципова, з чітко окресленими переконаннями, внутрішньою дисципліною і дуже сильною материнською любов'ю. Водночас, вона — не просто мати, а жінка глибоко мудра, яка через власний страх втратити сина часом переходить межу — тисне, контролює, але з єдиною метою: захистити.

Пошук її характеру, створення її образу були складними не лише через її стриману, навіть сувору натуру, але й через цілу низку інших чинників — значну вікову різницю між мною і героїнею, відсутність власного досвіду материнства, а також іншу життєву позицію. Мені довелося не просто уявити, а буквально прожити в собі її внутрішній світ, зрозуміти її мотиви, виправдати її вчинки і навчитися відчувати її біль, тривогу і силу. Цей процес був непростим, але неймовірно цікавим і, в певному сенсі, збагачувальним.

Він змусив мене заглянути глибше у себе, відкрити нові грані емоцій, яких я раніше не торкалася.

Знаходити в собі любов саме материнську стало найважчим випробуванням. Раніше здавалося, що це буде достатньо просто – проживати любов не романтичного чи дружнього характеру, а саме материнську, яка не має порівняння ні з чим. На диво, вважаю що частково мені допоміг досвід з моєю найменшою сестрою – коли я згадувала як вона вперше пішла, коли лежала і плакала, і як бачила яка вона зараз вже доросла і самостійна. Через цю деталь в житті я змогла знайти в якійсь мірі «зерно ролі». Та важливо було не забувати, що «мати» - не єдина роль цієї героїні. Що в першу чергу вона була жінкою у важкі часи, жінкою, що втратила не тільки батька своєї дитини, але в першу чергу втратила коханого.

Я аналізувала 70-ті, коли все відбувалося, аналізувала також більш ранні часи, щоб розуміти чим жила ця людина, яке суспільство оточувало цю жінку, що впливало на її становлення. Багато часу виділила на історію Америки тих часів, а також різні деталі. Думала про те, яка сім'я була у Флоренс, що згодом стала «місіс Бейкер», що виходило з новинок літератури в ті часи, які події її хвилювали.

рші репетиції виходило тільки удавати пані Бейкер, робити вигляд і грати її. Перевтілення, на диво, сталося тільки після довгої перерви через хворобу, після того, як я багато шукала в собі це відчуття, спостерігала за моєю мамою, говорила з нею і як з наставником, і як з матір'ю. Лише після цієї роботи в черговому прогоні я раптом зрозуміла що рухаюсь в правильному напрямку.. Поступово вона ставала більш живою, «обростала» деталями характеру, звичок, елементів костюму.

Після цього робота з партнерами по сцені пішла легше, сцени зі скандалами почали звучати природніше, кожне слово в них знаходило своє місце, а конфлікти між пані Бейкер і Джил набули чіткої форми та внутрішньої логіки. Поступово відкривалися тонкі нюанси їхніх стосунків — не лише зовнішні конфронтації, а й приховані мотиви, підтексти, внутрішні суперечності, які роблять персонажів живими.

Зауваження після репетицій завжди були доречними, об'ємними, важливими, і головне — ніколи не нав'язувалися як догма, а завжди підлягали обговоренню. Це створювало атмосферу творчого пошуку, де кожен учасник процесу міг не лише слухати, а й чути, аналізувати, пробувати, помилятися та знаходити несподівані рішення.

Як це часто буває у творчому процесі, актор не завжди повністю співпадає у баченні з режисером. Історія роботи над роллю Флоренс Бейкер не стала винятком. Деякі нюанси образу, які спочатку були окреслені Л.М. Сомовим у режисерській інтерпретації, у ході репетицій набували інших, несподіваних відтінків. З часом, поглиблюючи внутрішню логіку персонажа, я почала відчувати, як її реакції, емоції, способи прояву характеру починають формуватися не лише через аналіз, а інтуїтивно — через сценічну взаємодію, ритм, паузи, погляди, обміни енергією з партнерами.

Образ Флоренс розгортався переді мною поступово: від зовнішньої строгості — до глибшого розуміння її вразливості, прихованих страхів, її по-своєму безумовної любові до сина. Водночас це не було протистояння режисерському баченню, скоріше — творчий діалог, у якому мої особисті знахідки органічно впліталися у загальну концепцію постановки. Завдяки такому процесу пошуку та взаємодії з'явився багатовимірний образ — живий, динамічний, такий, що не застигає у чітко визначеній формі, а

продовжує розкриватися кожного разу по-новому — залежно від сцени, від глядача, від внутрішнього стану самої актриси

Виставу починати завжди важко — деякі люди дивувались, що я нервую перед прем'єрою, але я пояснювала знову і знову, що цей нерв як невід'ємна частина акторського процесу і прогресу, бо в ньому криється сумнів в собі, а без сумніву в собі не буде вдосконалення. Перебування на сцені пройшло майже непомітно. Після завершення вистави розпочався діалог з глядачем, що став важливою частиною нашого процесу. П'єса була сприйнята по-різному: хтось був в захваті, захоплювався глибиною та складністю персонажів, інші ж не могли погодитися з рішенням Леонарда Герша щодо фіналу, вважаючи його неоднозначним або навіть суперечливим. Але це лише підкреслювало важливість і силу театрального мистецтва — його здатність пробуджувати емоції та викликати дискусії.

Те, в чому всі прийшли до єдиного знаменника, це те, що колосальна робота була пророблена, і результат був справді вартий усіх зусиль. Наша п'єса не залишила байдужими нікого, а кожен етап роботи, від репетицій до фінального показу, залишив після себе відчуття важливості та значущості.

Особливо мене вразив відгук однієї з дівчат, випускниці майстерні, яка після вистави сказала, що моя героїня дуже запала їй до душі. Вона підкреслила, що фінальний монолог настільки проникливо передав персонажа, що не змогла стримати сліз. Це був момент, коли я зрозуміла, що вистава не тільки досягла своєї мети, але й змогла справити глибоке враження, залишити емоційний слід у глядачах, що для актора — це, безумовно, найбільша нагорода.

4. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ

У дипломній виставі «Шосте почуття» основним режисерським акцентом стало створення максимально правдивого, життєвого середовища, у якому актори не грають ролі в звичному сценічному сенсі, а органічно існують як справжні люди у своїх щоденних, звичних обставинах. Концепція постановки ґрунтувалася на побутовому реалізмі, що передбачає мінімум театральної умовності та максимум занурення в реальність.

Кожна деталь сценічного простору — від меблів до найменшого реквізиту — була ретельно підібрана, виготовлена або адаптована під час репетиційної роботи. Таким чином на сцені з'являлися двері, шафки, наповнені речима, справжній рукомийник, що працював і в якому в одній зі сцен доводилось мити посуд, аби привести до ладу квартиру, відгукуючись на материнське бажання допомогти облаштувати простір, який наче все ще її. Над усім оформленням під керівництвом художнього керівника кваліфікаційного проєкту Лева Сомова працювала вся команда вистави. Завдяки цьому вдалося досягти не просто візуального ефекту правдоподібності, а створити атмосферу, що справді «працює» на акторську гру.

Інтер'єр, у якому розгортається дія, відтворює простір типової нью-йоркської квартири початку 70-х. У ньому відчувається легкий творчий безлад, втомленість речей, відсутність штучного блиску — усе це формує живе, недосконале, а від того ще правдивіше середовище. Реквізит діє разом із персонажами: ліжко, на якому вони сидять, холодильник, з якого дістають справжні продукти, стара стереосистема, яка грає музику — ці предмети не просто фоном, а активними учасниками сценічної дії.

Я не брала участі в побудові декорацій, але доклала руку до того, аби простір став живим і «хіпарським», а саме – розмалювала холодильник, що використовувався надалі. За словами Дональда Бейкера

Завдяки такому підходу глядач отримує не просто візуальне враження, а емоційне залучення — він ніби підглядає за реальним життям, яке відбувається на сцені без прикрас і театральних умовностей, з тією самою побутовою правдою, яка знайома кожному.

Костюм – не менш важлива деталь для створення образу. Мало просто подумати про характер героя, важливою частиною також є візуал, риси, які будуть підкреслюватись деталями чи навпаки. Жодних слів не буде достатньо щоб описати увесь той талант, усю ту креативність яку наша одногрупниця Анна Мельник доклала, щоб відтворити на ну сорочці матері саме те жабо, про яке писалося у п'єсі. Була проведена дослідницька робота з використанням різних технік, матеріалів і стилів щоб точно втілювати режисерськими задум що бувають закладений на грудях пані Бейкер. Партнери по сцені зазначували, що саме завдяки такому професійному підходу до костюмів їм було в рази легше знайти до власних ролей, а на прим'єрі Олександр Старченко, виконавець ролі Дональда Бейкера, сліпого хлопця і сина Пані Бейкер, оцінив якісну роботу костюмерів.

До створення зовнішнього вигляду місіс Бейкер було підійдено з особливою увагою до деталей, адже саме в них криється психологічна глибина персонажа. Окрім блузки з жабо — елементу, що додавав образу строгості, елегантності та певної відстороненості, — була обрана довга чорна спідниця класичного крою, яка підкреслювала стриманість її характеру. Завершувало силует чорне пальто прямого фасону — практичне, без надмірного декору, але водночас виразне, мов тінь, що переслідує сина в його самотійності.

Окремим акцентом виступала зачіска героїні: ретельно зализаний пучок на потилиці, без жодного вибитого волосини — уособлення її внутрішньої зібраності, контролю над емоціями і, водночас, потреби контролювати все довкола. Це не просто зачіска — це вираз її світогляду, способу життя, манери спілкування.

Мінімалістичне срібне кільце на вказівному пальці — ледь помітна прикраса — ніби натякало на колишню елегантність, приглушену роками тривог, обов'язків і життєвих компромісів. А в глибинах внутрішньої кишені пальта завжди лежали речі, які також говорили про неї більше, ніж слова: охайно складений носовичок — для миттєвого жесту турботи чи стриманої емоції — і пачка цигарок, які вона, можливо, ховала не тільки від сина, а й від самої себе як слабкість, яку не хоче визнавати.

Ці деталі не лише завершували зовнішній образ місіс Бейкер, а й підкреслювали її складність — жінку, стриману й тверду зовні, але вразливу всередині, заглиблену в почуття провини, страху й любові, що не завжди знаходила вихід.

Фото 1. 1-й акт вистави “Шосте почуття”. Флоренс Бейкер – Жилінська Парасковія. Дональд Бейкер – Олександр Старченко.

Фото 2. 2-й акт вистави “Шосте почуття”. Флоренс Бейкер – Жилінська Парасковія. Джил Теннер – Лілія Ніципорович

Фото 3. 1-й акт вистави “Шосте почуття”. Флоренс Бейкер – Жилінська Парасковія. Дональд Бейкер – Олександр Старченко.

ВИСНОВКИ

Робота над роллю Флоренс Бейкер у виставі «Шосте почуття» стала не просто творчим завданням, а справжнім випробуванням професійної зрілості. Цей процес вимагав від мене глибокої внутрішньої мобілізації, постійного аналізу, рефлексії та відкритості до партнерів і обставин сцени. Вперше я так гостро відчула, що образ не створюється зовні, а народжується зсередини — з особистих реакцій, досвіду, тіла й голосу, що працюють у повній злагоді.

Важливою опорою у створенні ролі стали знання й навички, здобуті за роки навчання: як теоретичні основи драматургічного аналізу, так і практичні інструменти акторського тренінгу, сценічної мови та пластики. Проте саме ця робота змусила мене поглянути на них інакше — не як на набір методів, а як

на засоби живого акторського існування, де кожна дія, пауза чи подих мають внутрішнє обґрунтування.

Роль Флоренс вимагала точності, стриманості, внутрішньої напруги — адже її драматизм полягає не в зовнішньому прояві, а у прихованій боротьбі між любов'ю, страхом, бажанням контролю й потребою відпустити. Це був досвід надзвичайно тонкого, камерного існування на сцені, де не можна сховатися за прийом чи ефект — лише правда моменту, жива присутність і щира дія.

Працюючи в межах реалістичного простору, я відчула, наскільки сильно середовище впливає на внутрішню логіку персонажа. Простір не просто диктував побутову поведінку, він формував атмосферу, у якій вибудовувалися стосунки, емоції, ритм сцени. Це допомогло глибше зрозуміти значення психологічної достовірності, тиші, дотику, погляду.

Зрештою, участь у цьому проєкті стала підтвердженням того, що акторська майстерність — це не лише техніка, а вміння бути людиною на сцені: уразливою, чесною, уважною до інших. Роль Флоренс Бейкер залишиться для мене знаковою — як досвід дорослого акторського існування, внутрішнього зростання і глибокого людського співпереживання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герш, Л. Ці вільні метелики : п'єса на 2 дії / Леонард Герш ; пер. з англ. Л. Сомов. - Київ : Театральна біржа, 2024. - 82 с.
2. These Free Menflies / by Leonard Gershe. – Samuel French, 1970. – 72 p.
3. IMDb. *Butterflies Are Free* (1972). – Реж. Мілтон Кацелас. – Дата перегляду: 15.05.2025. – Режим доступу:
<https://www.imdb.com/title/tt0068315/>
4. Плахов, А. «Свобода, сліпота і вибір» // *Кінематограф ХХ століття*. – 2010. – №4. – С. 45–48.
5. Психологія глибоких почуттів: підручник / за ред. Т. Г. Соколенко. – Харків: Фоліо, 2016. – 256 с.
6. Базова акторська майстерність: навч. посібник / Ю. Сидоренко. – Львів: СПОЛОМ, 2018. – 172 с.
7. Офіційний сайт Broadway World – <https://www.broadwayworld.com> – Дата звернення: 12.05.2025.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ
І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

Програма атестаційного екзамену
(демонстрації творчого проєкту) студентів групи БАМП-1-21

16 червня, 12.00 год.

Л. Герш

ШОСТЕ ПОЧУТТЯ

Керівник творчого проєкту – н.а. України, професор кафедри сценічного
мистецтва і культури

Л.М.СОМОВ

режисер – Лев Сомов

Київ 2025 рік

(вул. Мала Шияновська 2, корп.9, мистецький простір «Ковчег»)

Дійові особи:

Дональд (Дон) Бейкер - Олександр Старченко

Джил Теннер - Лілія Ниципорович, Феодосія Бжелек, Тетяна Ільчук

Місіс Бейкер - Парасковія Жилінська, Андріана Круцюк

Ральф Остін - Станіслав Єжов

Викладачі майстерні:

Викладач зі сценічної мови – Алла Бінеєва

Викладач з вокалу – Ірина Білоус

Викладач зі сценічного руху – Назар Майборода